

Н.М. Шматько, М.В. Юр

доцент кафедри організації виробництва і управління персоналом

Національний технічний університет «ХПІ»

студент НТУ «ХПІ»

м. Харків, Україна

АНАЛІЗ СПРОБ ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ У СУЧАСНІЙ РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Безробіття є одним з найважливіших чинників економічних відносин в державі. Рівень безробіття відображає становлення і функціонування громадянського суспільства, поступальний соціально-економічний розвиток держави, підвищення добробуту населення. На сьогодні, Україна перебуває в умовах дестабілізації політичної ситуації, і як наслідок, це тягне за собою спад економіки нашої країни. Ключовими тут є розгляд способів та методів подолання безробіття, тому що це дуже актуальна проблема, на яку ми не можемо не зважати уваги, особливо для аналізу перехідної економіки України.

Безробіття є беззаперечною складовою будь-якої країни з ринковою економікою, результатом дії головного закону - попиту і пропозиції. Безробіття – це соціально-економічне явище, за якого частина населення, що вважається працездатною (економічно-активне населення) не може знайти роботу, і тим самим, поповнює резервний запас праці, стаючи відносно надлишковим щодо ефективності капіталу [1].

Існують певні державні заходи, які направлені на те, щоб громадянам України було легше працевлаштуватися, вони існують на всіх рівнях державної політики

зайнятості населення. Тому дуже важно, щоб служби зайнятості населення України мали достатньо інформації про вакантні посади на підприємствах різних форм власності і, дуже важливо вирішити проблему укладання контрактів тимчасового найму на тристоронній основі між службою зайнятості населення, тимчасовим працівником і підприємцем. Дуже важливим елементом активної політики зайнятості є організація громадських робіт, яка передбачає створення додаткових робочих місць. Але вона забезпечує певною мірою лише квазізайнятість, оскільки жодна людина не сприймає свою участь у громадських роботах як нормальну трудову діяльність. Практично всі розглядають її лише як можливість одержання доходів, вищих за звичайну допомогу по безробіттю [4].

В Україні безробіття у відкритій формі фіксується з початком ринкових реформ, оскільки до 1 липня 1992 р. таке явище взагалі не визнавалось і не реєструвалося. Перший безробітний в Україні офіційно був зареєстрований 11 липня 1992 р. Після досить тривалого періоду, коли зареєстроване безробіття було надзвичайно низьким (не перевищувало одного відсотка сукупної робочої сили), в 1996 р. ситуація докорінно змінилась [2, с. 18].

Ст. 2 Закону України «Про зайнятість населення» дає таке визначення безробітного: «Безробітними визнаються працездатні громадяни працездатного віку, які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи». Слід підкреслити, що це визначення безробіття стосується лише тих громадян, які самі шукають роботу, виявляючи економічну активність [3].

Через зміну економічної та політичної ситуації в Україні можна зробити негативні висновки ситуації на ринку праці. За останні роки очікуваний рівень безробіття є невтішним і погіршується. Незважаючи на офіційні дані, загальний рівня безробіття в країні, залишається фіктивним. На це перш за все впливає

приховане безробіття. Без уваги залишаються також тимчасово окуповані території України (Крим, та зони АТО).

Існує безліч ефективних способів і методів подолання (зниження) рівня безробіття. Однак вибір відповідного способу або методу потребує ретельного дослідження країни, в якій пропонується ввести подібні дії. Необхідно враховувати специфіку окремих регіонів, менталітет громадян, зіставити можливість введення цих способів і методів з національним законодавством і міжнародними договорами задля уникнення можливих колізій і т. д. Загалом, враховуючи специфіку України, необхідно використати такі способи та методи:

- удосконалити передусім нормативно-правову базу та систему виготовлення, оброблення та збуту виготовленої сільськогосподарської продукції, що забезпечило б розвиток сільського господарства та зменшило рівень зайнятості в сільській місцевості;
- стимулювати ріст експорту;
- спонсувати професійно-освітню підготовку кадрів, підвищення якості робочої сили;
- створити сприятливий інвестиційний клімат у державі, адже залучення інвестицій дасть змогу не лише створювати додаткові робочі місця на існуючих підприємствах, а й розвивати підприємництво та фермерство як головний із шляхів розв'язання існуючої проблеми;
- надати дотації на створення робочих місць, пільги при найманні, допомогу малому і середньому бізнесу;
- вдосконалити процесу працевлаштування;
- підвищити конкурентоспроможність робочої сили та забезпечити відповідність робочої сили і робочих місць;
- створити нові служби зайнятості (бюро по працевлаштуванню);
- регулювати трудові міграції;

- забезпечити доступ до бази даних вакансій, оперативне оновлення бази даних та підвищення якості вакансій;
- розширити сфери послуг. Через значне падіння рівня життя попит на послуги скорочується. Ростуть лише послуги державного сектора, що є негативним явищем;
- провести моніторинг ринку праці з метою оптимізації кількості навчання та підвищення якості освітніх послуг.

Підсумовуючи вище сказане, можна стверджувати те, що рівень безробіття України, на сьогодні, є прихованим. На рівень безробіття нашої країни безпосередньо впливає також неможливість контролю тимчасово окупованих територій. Існує безліч методів та способів подолання (зменшення) рівня безробіття, які наведені вище. Однак без законодавчої підтримки та державного фінансування і керування ці процеси практично неможливо втілити в життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Крамаренко К. М. Безробіття населення як макроекономічна проблема [Текст] / К. М. Крамаренко, С. С. Губарєв // Молодий вчений. — 2014. — №6. С. 147-150.
2. Безробіття в умовах трансформації економіки України: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.01.01 / С.І. Ходакевич; Київ. нац. екон. ун-т. — К., 2001. — 21 с.
3. Закон України „Про зайнятість населення” від 1 березня 1991 року N 803-XII. // В редакції Закону N 662-IV від 03.04.2003
4. Кочума І.Ю. Стан зайнятості та безробіття в Україні на сучасному етапі [Текст] / І.Ю. Кочума // Фінансовий простір. – 2011. – No 3. – С.119 – 126.